euroopa verbiprefikseist läänemere-sm. keelis“ („Eesti Keel“ 1937), „Der ostseefinnische *Osmo* und seine Sippe“ (Õp. E. S-i Aastaraamat 1936, Tartu, 1938) ja „Eesti murdekujust *onè, onò*“ („Eesti Keel“ 1938). M. sulest on ilmunud ka Hj. Nortamo vestete tõlge Kudina murdes „Raoma jutujavatusi“ (Tartu, 1928), mis on tähelepandav ustava murdenäitena, ja rida artikleid hõimu- ning rahvuskultuurilistest küsimustest (nagu „Üliõpilasseltsid peale Eesti iseseisvumist“ — teoses „Tartu üliõpilaskonna ajalugu“, Tartu, 1932). Ka on ta avaldanud artikleid ajakirjus „Suomen Heimo“, „Virittäjä“, „Valo“, „Looming“ jt. ning följetone „Tridens'i“ varjunime all. M. on olnud koguteose „Keelekultuur“ I (Tartu, 1929) toimetajaid, koguteose „Kultuuri ja teaduse teilt“ (Tartu, 1932) tegevtoimetaja, ajakirja „Eesti Hõim“ vastutav toimetaja 1931—33 ja Fr. R. Kreutzwaldi „Kalevipoja“ 5. trüki (Tartu, 1935) parandustoimkonna liige.

Isikl. saadud andmed. *A. S-te.*

MÄLK, August, kirjanik, sünd. 21. IX 1900 vkj. Saaremaal Lümanda v. Koovi külas rannatalumehe pojana, õppis kohalikus külakoolis, Lümanda ministeeriumi- ja Kuressaare linnakoolis, täiendas hiljemini oma haridust iseõppimise teel; ta omandas 1921. a. algkooliõpetaja kutse. M. teotses 1916—20 õpetajana Saaremaal Koovi vallakoolis, 1922—25 Torgu v. Mõntu algkoolis ja 1925—36 Lümanda algkoolis juhatajana; pärast seda on ta teotsenud elukutselise kirjanikuna ja elab a-st 1937 riigivanema poolt temale määratud Lagle kirjanikutalu põlisrentnikuna Tallinna lähedal. Ta oli 1937 Rahvuskogu I koja liige ja toimib a-st 1938 Riigivolikogu liikmena Saaremaa esindajana. — M. on avaldanud: romaanid „Kesaliblik“ (Tartu, 1926), „Hukkumine“ (Tartu, 1928), „Õnnepagulane“ (Tartu, 1928), „Läbi öö“ (Tartu, 1929), „Kivine pesa“ (Tall., 1932), „Üks neistsinatsist“ (Tall., 1933), „Surnud majad“ (Tartu, 1934), „Õitsev meri“ (Tartu, 1935), „Läänemere isandad“ (Tartu, 1936), „Taeva palge all“ (Tartu, 1937; 2. tr. 1938) ja „Kivid tules“ (ilmumisel „Varamus“ 1939); jutustised ja jutukogud „Surnu surm“ (Tartu, 1926), „Surnud elu“ (Tartu, 1929), „Anne-Marie“ (Tartu, 1927), „Jutte lindudest“ (Tall., 1934; rootsi keeles 1938), „Rannajutud“ (Tartu, 1936; 2. tr. 1937), „Avatud värav“ (Tartu, 1937) ja „Mere tuultes“ (Tartu, 1938); näidendid „Moodne Kain“ (Tall., 1930), „Vaesemehe ututall“ (Tall., 1932), „Neitsid lampidega“ (Tall., 1933), „Isade tee“ (Tall., 1934), „Mees merelt“ (Tall., 1935) ja „Sikud kaevul“ (Tall., 1938). Kirjanduslikke katsetusi ajakirjanduses alustas M. õieti varakult, ent ta esimesed eriraamatuinagi ilmunud teosed olid vähe omapärased. Hiljemini on eriti tähelepanu äratanud ta tugeva kohaliku koloriidiga ja kunstiküpsed saarestiku elu kujutused, nagu romaanid „Kivine pesa“ ja „Õitsev meri“ ning novellikogu „Rannajutud“. Kuid veelgi suuremat populaarsust on saavutanud ta suured ajaloolised romaanid „Surnud majad“ ja „Läänemere isandad“. Neist käsitleb esimene Põhjasõjaaegseid olusid ja sündmusi Eestis ning on esitusviisilt õieti sugestiivne. Teise aineks on eesti viikingite seiklused ja Sigtuna vallutamine, kuid sisemiselt pingelt ning kunstiliselt teostuselt pole teos küllalt veenev. Õieti viljakalt on M. teotsenud ka näitekirjanikuna, leidmata sel alal ometi isikupärasemat suunda. Igatahes kuulub ta eesti uuema proosa andekamate viljelejate hulka, kes enesele oma romaanide ja novellidega on tunnustatud seisukoha võitnud.

Isikl. saadud andmed. *F. T.*

MÄLSON, vt. **MÄGISTE.**

***MÄNDMETS, Jakob,** kirjanik, suri 25. XII 1930 ukj. Tallinnas. — M. avaldas näidendid „Ebajumal“, „Mikk Kivi“ ja kohendatud uustrükid näidendeist „Neli päeva“ (uue pealkirja all „Metsavahi majas“), „Kosilane“ (uue pealkirja all „Ametilt kosilane“) ja „Ema“ (kõik ilmunud Tallinnas 1930; ms. viimane on ilm. ka vene keeles).

E. Kirj. 1931, nr. 1 (M. Sillaots); Pvl. 1930, nr. 352 jj. *T.*

***MÄNNIK, Hans,** kirjastaja, on o.-ü. „K. Mattieseni trükikoda“ asutajaid ja juhatuse esimees a-st 1929, o.-ü. „Ilutrükk“ asutajaid ja juhatuse esimees a-st 1933, teotsenud Eesti Kirjastajate ja Raamatukauplejate Ühingu esimehena 1926—38 ja olnud tegev ka Rotary klubi Tartu osakonnas. A. 1920 usaldusühinguna asutatud kirjastusühing „Loodus“, mis muudeti jaan-s 1923 osaühinguks 4 miljoni marga suuruse põhikapitaliga ja mis kapitali on järk-järgult suurendatud 170 000 kroo-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 213